

OTA

Vlaams-Brabant & Brussel
Ondersteuningsteam Allochtonen

Werkingsverslag 2014

(maart – december 2014)

OTA Vlaams-Brabant & Brussel vzw
Vooruitgangstraat 333/8, 1030 Schaarbeek
02/725.60.13
info@ota-vlaamsbrabant-brussel.be
www.ota-vlaamsbrabant-brussel.be

Met de steun van het Agentschap Jongerenwelzijn jongerenwelzijn
JONG LEVEN RICHTING DEYEN

VOORWOORD	1
VISIE EN MISSIE.....	3
>VISIE.....	3
>MISSIE	3
>DOELSTELLINGEN	3
>OPDRACHTEN VAN OTA	3
HET WERKJAAR 2014 IN CIJFERS.....	5
>INTERVENTIES.....	5
>DOSSIERS	6
>>De nieuwe dossiers	6
Volgens verwijzer en regio.....	6
Volgens aanmelder	7
Volgens dossierstatus en geslacht	7
Volgens leeftijd	7
Volgens herkomst	8
Een aantal bedenkingen bij de aanmeldingsproblematieken	9
Tolkopdrachten.....	10
Samenwerkingsverbanden	11
>>De overgedragen dossiers	11
>DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING	12
>>Vormingen binnen de IJH.....	12
>>Vormingen buiten de IJH	12
>>Kennisdeling	12
>>Voorstelling werking OTA.....	13
>NETWERKEN BINNEN DE JEUGDHULPVERLENING	13
DE ORGANISATIE.....	15
>TEAM.....	15
>>Samenstelling team.....	15
>>Vormingen	15
>ALGEMENE VERGADERING EN RAAD VAN BESTUUR.....	16
>SAMENWERKING MET DE OTA'S	16
BIJLAGEN.....	17
METHODIEKEN	17
LIJST MET AFKORTINGEN.....	19

Voorwoord

Het werkjaar 2014 voor OTA Vlaams-Brabant en Brussel samenvatten in drie 'letters'?

- V van vrij
VRIJ van de provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse Gemeenschapscommissie: Oef? Neen! Want het kon niet anders omwille van de nieuwe regelgeving van de Vlaamse Gemeenschap. Het is mooi geweest met de provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Mogen we ze onze ouders noemen die ons nu los (moeten) laten?
- Z van zoeken
ZOEKEN blijft een essentiële opdracht, in welke organisatievorm dan ook. We zoeken naar antwoorden op vragen, op uitdagingen.
- W van willen
WILLEN. Natuurlijk willen we verder want onze werking is zinvol, beantwoordt aan een maatschappelijke nood. De structuur waarin we verder willen of moeten is van ondergeschikt belang.

De verklaring van deze 'letters' heeft natuurlijk ook een juridische betekenis, met name de 'rechtsvorm' van de werking: sinds begin 2014 heeft de werking van OTA de rechtsvorm 'VZW' aangenomen.

Het was dat of ....?

Door de regionale verschillen was het water tussen alle OTA's in Vlaanderen iets te diep om naar een organisatie voor heel Vlaanderen te gaan, vandaar de optie voor de 'vzw OTA Vlaams Brabant en Brussel'.

Het was een hele uitdaging om deze organisatie op poten te zetten. Maar een aantal mensen uit Vlaams-Brabant en Brussel waren bereid om hier hun schouders onder te zetten.

De vzw, als organisatievorm, was dan ook snel een feit!

In de eerste periode lag de klemtoon sterk op organisatorische aspecten: statuten voor de vzw, overdacht van administratieve en personeelsaangelegenheden vanuit de provincie Vlaams-Brabant, ontwerpen van het erkenningsdossier, in kaart brengen van de financies.... Hiervoor willen we onze waardering uitspreken voor Willy Van Nieuwenhuysen, de eerste voorzitter van de jonge vzw.

Het was even slikken toen bleek dat de toelagen vanuit de Vlaamse Gemeenschap toch lager zouden zijn dan we hadden verwacht.

Maar we gaan ermee door.

Volgende opdracht: zoeken naar huisvesting voor de vzw. We kregen eerst onderdak in het onthaalbureau van de provincie Vlaams-Brabant in Vilvoorde maar we wilden ook wat dit betreft op eigen benen staan.. We kozen voor een huisvesting in Brussel: in de Vooruitgangsstraat want we willen VOORUIT. In Brussel zitten we centraal, bereikbaar en open voor heel de regio, voor Vlaams-Brabant en Brussel. Daarenboven niet zomaar in een kille, anonieme bureauomgeving maar in een levend complex met talrijke sociale organisaties....

Nadat in de eerste jaarhelft de organisatorische aspecten op punt stonden, hebben we ons in de tweede jaarhelft op de inhoud gestort met de klemtoon op: visieontwikkeling, profilering en bekendmaking, prioriteitsbepaling, concept van vorming op het vlak van het thema 'radicalisering', inhoudelijk profiel van medewerkers...

Dit denk- en doeproces is zeker niet afgerond maar de aanzet is er.

En er is ook nog het personeelsbeleid: overnemen van het personeel dat voorheen tewerkgesteld was bij de provincie Vlaams-Brabant, vroegere personeelsleden die andere en nieuwe keuzes maken, nieuwe aanwerving oorspronkelijk met verhoopt succes maar finaal geen beste keuze, dan maar opnieuw beginnen...

Maar wel met één constante: Katrien! Een gedreven kracht die ons, vanuit een gemotiveerde en geëngageerde keuze, door de eerste organisatorische periode geloodst heeft en ons nadien heeft uitgedaagd om de focus op de inhoud te leggen.

Het jaar 2014 was voor haar zeker niet eenvoudig omwille van de nieuwe situatie voor Vlaams-Brabant en Brussel maar met haar hebben we een integer coördinator met een grote professionaliteit.

Tot slot een oprecht woord van dank aan:

- De provincie Vlaams-Brabant voor de modaliteiten op het vlak van de overdracht en de overgangsmaatregelen.
- De medewerkers van de Vlaamse Gemeenschap voor hun correcte opstelling vanuit de administratie maar zeker ook voor hun begrip voor een startende organisatie en hun waardevolle suggesties.
- De gedreven, geëngageerde en vrijwillige inzet van de leden van de algemene vergadering en de raad van bestuur van de vzw.
- De daadkrachtige aanpak van onze eerste voorzitter Willy Van Nieuwenhuysen.
- De 'rode draad', de 'continuïteit, de 'uitdager' in heel ons verhaal van 2014: onze coördinator Katrien Lauwereys

En dat is meteen ook de link naar 2015: de continuïteit verzekeren, uitdagingen aangaan, inspelen op vragen en noden vanuit een visie maar gericht op concrete actie en initiatieven. Wij hopen daarbij op ondersteuning vanuit de overheid die ons daartoe opdrachten heeft gegeven en op een professionele samenwerking met de andere OTA's en andere relevante partners op het werkveld.

Wij geloven erin en willen ervoor gaan!!!

Mathieu Voets

Voorzitter vzw OTA Vlaams-Brabant en Brussel

>Visie

Iedere minderjarige (en zijn gezin) heeft recht op een kwalitatieve en adequate hulpverlening. De jeugdhulpverlening moet dit recht hard maken in organisatie, aanpak en methodiek als een gelijkwaardig recht voor alle hulpvragers. Dit gelijkwaardig recht vereist dat er voor jongeren en hun gezinnen met een migratie achtergrond, extra inspanningen moeten geleverd worden om hulpverlening op maat te bieden.

>Missie

Het Ondersteuningsteam Jongeren met een migratie achtergrond (OTA) stelt zich tot doel “de reguliere hulpverlening zoals die voorzien is binnen de bijzondere jeugdbijstand te optimaliseren ten aanzien van jongeren en hun gezinnen met een migratie achtergrond die zich in een 'problematische leefsituatie' (PLS) bevinden of die omwille van een 'als misdrijf omschreven feit' (MOF) in contact komen met de bijzondere jeugdbijstand”.

>Doelstellingen

De OTA's willen bijdragen tot :

- Het optimaliseren van de toegankelijkheid van alle hulpverleningsvormen voor alle minderjarige hulpvragers met een migratie achtergrond.
- Het afstemmen van het hulpverleningsaanbod op de vragen en behoeften van de doelgroep.
- Ervoor zorgen dat hulpverleners vanuit een open en tolerante houding extra kennis en vaardigheden hanteren in hun hulpverlening aan cliënten met een migratie achtergrond.

Het OTA mag dus niet gezien worden als een categoriale voorziening, maar wel als een toegevoegde ondersteuning die binnen de bijzondere jeugdbijstand een integrale en inclusieve benadering mogelijk maakt.

>Opdrachten van OTA

In het Besluit van de Vlaamse Regering met betrekking tot de erkenning en de subsidiëring van de ondersteuningsteams, wordt onze opdracht als volgt omschreven:

‘een ondersteuningsteam stelt zich tot doel voor minderjarigen en hun context, waarbij elementen van interculturele of levensbeschouwelijke diversiteit een rol spelen, ondersteuning te organiseren voor de hulp- en dienstverlening die door de toegangspoort, de gemandateerde voorzieningen en de sociale diensten voor gerechtelijke jeugdbijstand wordt ingeschakeld of georganiseerd.’

---

¹ Aangezien de denkoefening rond de huidige ‘visie en missie’ nog niet werd afgerond, gebruiken we hier de versie uit het werkingsverslag van 2013.

Deze opdracht kan volbracht worden aan de hand van volgende acties:

- Ondersteuning door een consult te verzorgen. Dit consult kan verschillende vormen aannemen: van adviserend tot participatief. Deze laatste vorm kan zonder de aanwezigheid van de jongere plaatsvinden o.v.v. een dossierbespreking of in het bijzijn van de jongere en zijn context o.v.v. een huisbezoek/gesprek op de dienst of een netwerkoeverleg. Tijdens dit participatief maken we gebruik van verschillende methodieken (zie bijlage).
Als organisatie kiezen we er daarbij voor om ook diensten die zich voor de Integrale Toegangspoort (ITP) bevinden een adviserend consult aan te bieden (telefonisch of via mail).
- Deskundigheidsbevordering door middel van coaching en vorming. De vormingsopdracht behelst de deskundigheidsbevordering van de verwijzers en de hulpverleners in de bijzondere jeugdbijstand m.b.t. hun hulpverlening aan jongeren en hun gezin met een migratie achtergrond. We vinden dit een zeer belangrijke deeltaak waarbij we willen inzetten op innovatie door samen met de hulpverlening een antwoord te zoeken op nieuwe vragen die zich in de superdiversiteit van de maatschappij opdringen.

Het werkjaar 2014 in cijfers

Onderstaande cijfergegevens verwijzen naar de interventies en dossiers waarin werd gewerkt in **de periode van begin maart 2014 tot eind december 2014**. Om deze reden en door de hernieuwde werking ten gevolge van de nieuwe structuur, besloten we om de cijfers niet te plaatsen tegenover de cijfers van de voorbije jaren.

In wat volgt, geven we een overzicht van de cijfergegevens volgens het aantal interventies en volgens de dossiers, daarna geven we een kort overzicht van de vormingsacties die werden ondernomen in functie van de deskundigheidsbevordering binnen de jeugdhulpverlening en, afsluitend een overzicht van de (expertise)netwerken waarin we geparticipeerd hebben in het voorbije werkjaar.

>Interventies

OTA heeft als opdracht ondersteuning te verzorgen onder de vorm van een consult, waarbij er een onderscheid wordt gemaakt tussen een participatief consult en een adviserend consult.

In 2014
participeerden we in
110 participatieve
consulten

Een **participatief** consult bestaat uit een overleg met de aanmelder, een verkennend, herkaderend en/of een bemiddelingsgesprek met de aanmelder, met de jongere en zijn context. Bij deze consultvorm kan de OTA-medewerker betrokken worden als procesbegeleider gedurende het volledige hulpverleningsproces. We gaan er daarbij van uit dat tijdens een participatief consult ook een vorm van coaching wordt aangeboden: tijdens een uitgebreide dossierbespreking met de hulpverlener of zijn team wordt stilgestaan bij verschillende facetten van de hulpverlening, waaronder ook de manier waarop de hulpverlener zich verhoudt tot de problematiek. Op deze manier wordt er een informatie uitgewisseld die overdraagbaar is naar andere dossiers.

PARTICIPATIEF CONSULT ² - 2014	
Werkvorm	Aantal
Dossierbespreking	18
Netwerkoverleg	18
Ondersteuning	74
Totaal	110

Onder participatieve consulten hebben we volgende opdrachten geplaatst:

- Dossierbesprekingen: daarbij nemen we deel aan een teamoverleg of gaan in gesprek met de betrokken hulpverleners, gemiddelde duur hiervan is 1,5u;
- Netwerkoverleg met de jongere en zijn context en de betrokken hulpverlener(s).
- Ondersteuning: dit zijn huisbezoeken of gesprekken op de dienst van de hulpverlener in aanwezigheid van de jongere en zijn context.

² In de cijfers hebben we de interventies opgenomen die werden uitgevoerd in dossiers die verbonden zijn aan de gemandateerde voorzieningen, sociale diensten of ITP. Dit betekent dat de interventie op zich niet altijd doorging op bovengenoemde diensten maar ook bij de hulpverlening die door deze instanties wordt georganiseerd.

Voor de aangemelde dossiers die zich bevinden in de RTH (4), werd er 3 keer een dossierbespreking uitgevoerd en 1 keer een ondersteuning o.v.v. een huisbezoek met tolk.

Een **adviserend** consult houdt volgende acties in: een vraagverheldering, een eerste inschatting van de problematiek, het verstrekken van nuttige informatie, een doorverwijzing en/of het formuleren van een advies, in functie van de aangemelde vraag. Het consult kan zowel via telefoon, via e-mail of via een face-to-face gesprek georganiseerd worden.

ADVISEREND CONSULT - 2014	
Werkvorm	Aantal
Vraagverheldering	23
Doorverwijzing	2
Totaal³	25

Wanneer het OTA de gestelde vragen zelf niet kan beantwoorden omwille van de specificiteit ervan, of geen mandaat heeft om binnen het dossier te werken, treedt het op als doorverwijzer. Door de goede kennis van de sociale kaart, is OTA goed geplaatst om gerichte en efficiënte doorverwijzingen te doen.

>Dossiers

Hieronder geven we een overzicht in cijfers van de dossiers waarin we in het voorbije werkjaar betrokken werden. We leggen daarbij verschillende registratiegegevens naast elkaar om de verdeling te schetsen tussen de verwijzers en de regio's, de (eerste) aanmelders, de verdeling jongen-meisje-gezin en de meest voorkomende leeftijden. Daarnaast bespreken we ook kort de herkomst van de jongeren en hun context en de talen waarvoor we beroep deden op de sociale tolkendienst.

In het werkjaar 2014 (maart-december) ondersteunden we in **72 dossiers**:

- **37 nieuwe aanmeldingen**
- **35 overgedragen dossiers**

>>De nieuwe dossiers

Volgens verwijzer en regio

Verwijzer	Brussel	Halle-Vilvoorde	Leuven	Totaal
OCJ	1	3	4	8
SD GJB	9 + 1*	7	8	25
RTH	1	1	2	4
Totaal	13	10	14	37

*SD GJB Tongeren

In 2014 waren 8 dossiers verbonden aan het OCJ en 25 aan de SD GJB. Wanneer we daarbij kijken naar de woonplaats van de jongere is er een bijna gelijke verdeling tussen de verschillende regio's, waarbij het grootste aantal aanvragen (14) uit de regio Leuven komen en het kleinste aantal (10) uit de regio Halle-Vilvoorde. Dossiers uit de rechtstreeks

³ De gegevens rond adviserende consulten werden niet altijd systematisch bijgehouden waardoor we kunnen stellen dat de gegevens in de tabel een onderschatting zijn van de realiteit.

toegankelijke hulp betreffen dossierbesprekingen binnen het VAPH en begeleiding van jonge moeders.

Volgens aanmelder

Wat betreft de aanmelder (dit is de dienst die ons als eerste contacteert i.v.m. een dossier) werden de dossiers in de helft van de gevallen aangemeld door de gemandateerde voorziening OCJ en de SD GJB (51%) enerzijds en de voorzieningen (49%) anderzijds. Daarbij is de verhouding dat 26% van deze dossiers werd aangemeld vanuit het OCJ en 74% werd aangemeld vanuit de sociale dienst van de gerechtelijke jeugdbijstand.

Volgens dossierstatus en geslacht

Verwijzer	Arondissement	dossierstatus	Meisje	Jongen	Gezin ⁴	Totaal
OCJ	Brussel	PLS	-	-	1	1
	Halle-Vilvoorde	PLS	-	-	3	3
	Leuven	PLS	-	3	1	4
SD GJB	Brussel	PLS	4	-	1	5
		MOF	-	5*	-	5*
	Halle-Vilvoorde	PLS	1	1	2	4
		MOF	2	1	-	3
	Leuven	PLS	5	1	1	7
		MOF	-	1	-	1
nRTH	Brussel	n.v.t.	-	1	-	1
	Halle-Vilvoorde	n.v.t.	-	1	-	1
	Leuven	n.v.t.	1	-	1	2
Totaal			13	14	10	37

*SD GJB Tongeren

In de meeste dossiers is er sprake van een problematische leefsituatie (24), in 12 dossiers werd er een MOF geregistreerd.

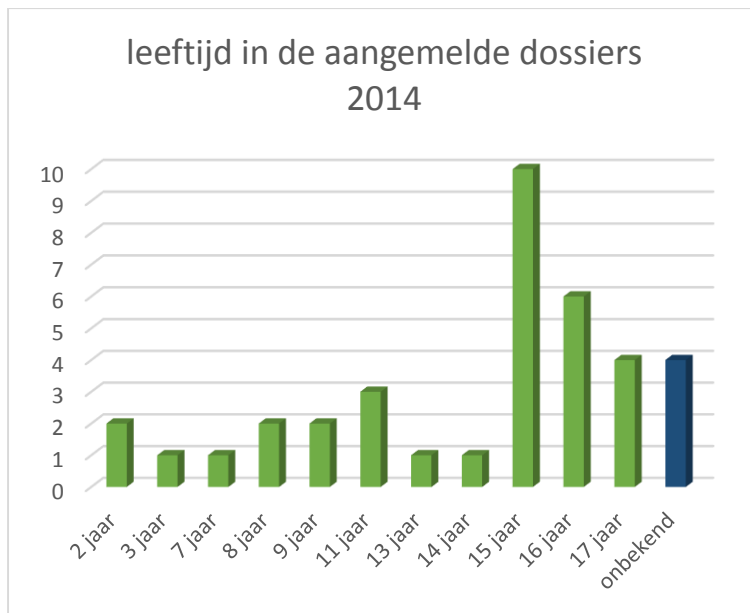
De verhouding tussen meisjes-jongens-gezin is ongeveer gelijk, waarbij de categorie 'jongen' het grootst is in aantal (14) en de categorie 'gezin' het kleinst (10). Het aantal jongens die een MOF hebben gepleegd is groter dan het aantal meisjes en in de categorie 'gezin' werd er nooit een dossierstatus 'MOF' geregistreerd. Deze conclusies volgen in grote lijnen de verwachte tendensen.

Volgens leeftijd

Van de dossiers waarin we in 2014 betrokken werden, nam het aantal jongeren in de adolescentiefase (15-17jaar) het grootste deel in (59%). Dit loopt gelijk met de observatie in de opgevolgde dossiers dat jongeren met een migratie achtergrond vaak zoekende zijn in de constructie van hun identiteit, een ontwikkelingstaak die verbonden is met deze leeftijdsfase.

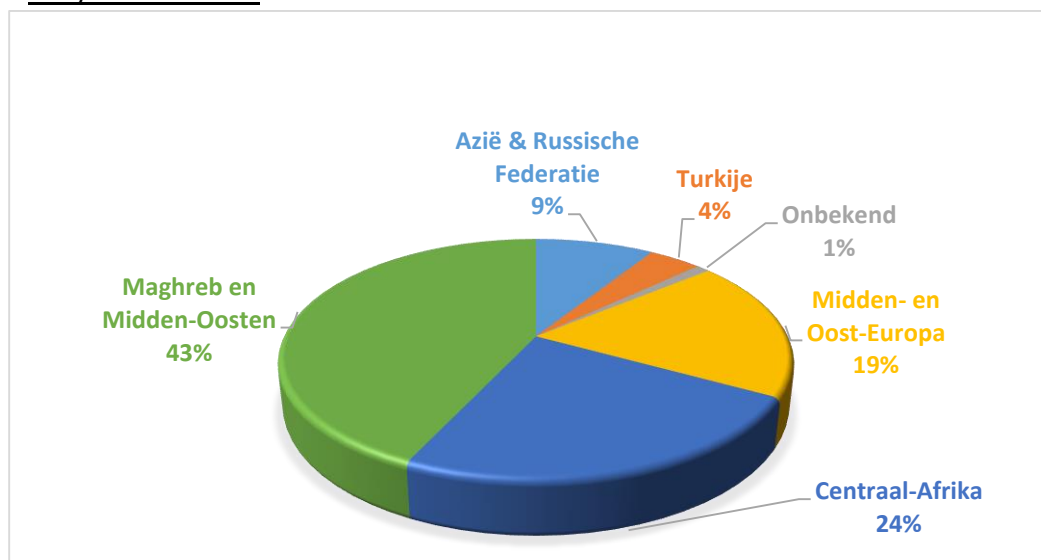
⁴ 'Gezin' verwijst naar een dossier waarbij het hele gezin wordt opgevolgd. De registratie gebeurt op de naam van het jongste kind.

In het geval van de 15 tot 17-jarigen, betrof het vaker een individueel dossier dan een dossier dat werd geregistreerd als 'gezin'. Wanneer we kijken naar de categorie 'gezin', lezen we in de tabel dat alle dossiers waarin een jonge leeftijd werd gerapporteerd (2-3 jaar) hieronder vallen. Dit lijkt een eerder logisch van de manier van registratie: een 'gezin' wordt geregistreerd op de naam van het jongste kind.

Lft	M	J	G	Tot.
2 jaar	-	-	2	2
3 jaar	-	-	1	1
7 jaar	-	-	1	1
8 jaar	-	2	-	2
9 jaar	1	-	1	2
11 jaar	1	-	2	3
13 jaar	1	-	-	1
14 jaar	-	-	1	1
15 jaar	6	2	2	10
16 jaar	2	4	-	6
17 jaar	-	4	-	4
18 jaar	-	-	-	-
Onb.	2	2	0	4
Totaal	13	14	10	37

Volgens herkomst

Het grootste deel van dossiers (43%) betrof jongeren en hun gezin, die afkomstig waren uit de Maghreb en het Midden-Oosten, gevolgd door dossiers waarvan de betrokkenen aangeven dat zij afkomstig zijn uit de Centraal-Afrikaanse regio. De Midden- en Oost-Europese dossiers hebben betrekking op jongeren die zichzelf benoemen als Roma.

Een aantal bedenkingen bij de aanmeldingsproblematieken

- In 2014 werd voor het eerst beroep gedaan op OTA om zowel op casusniveau als inhoudelijk mee na te denken over het proces van 'radicalisering' en op zoek te gaan naar handvatten voor de jeugdhulp. Radicalisering op zich is geen nieuw fenomeen maar het feit dat het gaat om minderjarigen die bereid zijn om de banden door te knippen met het thuisfront, is wel een nieuw en zorgwekkend element. Vanuit onze organisatie beschouwen wij de thematiek als een symptoom van een complex verhaal dat zich op verschillende domeinen ontrolt (individueel, gezin, sociale omgeving, maatschappij).
- De zoektocht naar identiteit bij jongeren die opgroeien in twee contexten is niet alleen een thema in de dossiers van 'radicaliserende' jongeren maar blijkt een rode draad te zijn doorheen de meeste begeleidingen. Het is voor jongeren met een migratie achtergrond een complexe opdracht om een weg te vinden in meerdere contexten, die in sommige gevallen tegenover elkaar staan. We sluiten ons daarom aan bij de visie dat dit thema ook binnen het preventieve veld een plaats moet krijgen.
- We merken soms dat jongeren te weinig kennis hebben van de moedertaal van hun ouders en de ouders te weinig kennis hebben van een van de landstalen, waardoor de onderlinge communicatie tussen ouder en kind weinig nuances kent. Om deze reden en door het verschil in communicatiestijlen, gebeurt het soms dat beide partijen elkaars communicatie niet meer kunnen 'lezen' en er onderling verwarring ontstaat over zaken die door beide partijen als vanzelfsprekend worden ervaren.
- De migratiecontext heeft een impact op de posities van de verschillende gezinsleden: vaak zien we dat jongeren 'boven' hun ouders komen te staan omdat zij zich beter kunnen bewegen in de maatschappij: ze pikken een van de landstalen sneller op (o.a. op school), ze hebben kennis van de verschillende systemen binnen de maatschappij, ... Daarbij zien sommige ouders zich ook genoodzaakt om beroep te doen op hun kinderen voor zaken die eerder aan de volwassene aanbelangen. Deze verandering in positie binnen het gezin en tussen de gezinsleden, vraagt aandacht binnen de hulpverlening.
- De gezinnen waarin we werken en waarmee we samenwerken, worden vaak geconfronteerd met een veelheid aan moeilijkheden waarbij armoede en isolement een grote impact hebben op de verschillende levensdomeinen. Dat maakt het niet altijd vanzelfsprekend om rond opvoeding te werken omdat er 'ruimte' moet zijn om andere visies op opvoeding en opvoedingsmethodieken te bespreken en te hanteren. Dit vraagt een flexibiliteit van de hulpverlening die niet altijd evident is. Door de vele kwetsuren, lijkt het ook nodig om veel tijd te investeren in de opbouw van een vertrouwensrelatie met de jongere en zijn context.
- We merken dat gezinnen soms vast komen te zitten in een moeilijke dynamiek met de hulpverlening omdat ze het binnenbrengen van de 'Westerse' visie op opvoeding ervaren als een waardeoordeel. Ze enten daarbij de hulpverleningsrelatie gevoelsmatig op de onevenwichtige machtsverdeling, die een rol speelt in de relatie minderheid-meerderheid. Het vraagt een inspanning om de ouders bewust te maken van het verschil

tussen beide relaties en tegelijkertijd is het belangrijk om als hulpverlener stil te staan bij de impact die de introductie van de dominante visie op opvoeding heeft op een gezin .

- Het blijkt niet altijd eenvoudig te zijn om het netwerk rond een jongere met een migratie achtergrond in kaart te brengen en te mobiliseren. Vaak is het netwerk beperkt en moet er onderzocht worden hoe dit kan worden uitgebreid met het mandaat van de ouders. Daarnaast komt het soms voor dat het gezin verkiest om het netwerk niet op de hoogte te brengen van de hulpverlening omwille van de (sociale) impact die dit op het gezinssysteem zou kunnen hebben.
- De taalbarrière blijft een uitdaging: naast het vertalen van de wereldbeelden, blijft er een grote nood aan de letterlijke vertaling. Er gaan veel nuances verloren wanneer gesprekken doorgaan in een tweede of derde taal, wat soms leidt tot misverstanden en vertraging op het hulpverleningsproces. Wij onderkennen daarom de noodzaak om te blijven investeren in de samenwerking met tolken.

Tolkopdrachten

Bij de start van de vzw gaven we aan dat er een wijziging zou gebeuren in het voorzien van tolken: waar we vroeger ook tolken reserveerden voor gesprekken waar we zelf niet bij aanwezig zouden zijn, doen we dit nu enkel wanneer we wel betrokken worden in de gesprekken. Deze keuze werd niet alleen gemaakt omwille van financiële redenen maar ook omdat we op die manier de meerwaarde van de procesbegeleiding en interculturele bemiddeling kunnen blijven garanderen. Belangrijk hierbij te vermelden is dat we wel steeds bereid zijn om met de aanvrager op zoek te gaan naar de meest werkbare situatie.

Voor de aanvraag van tolken werken we samen met de sociale tolkdiensten

PaSta, voor gesprekken die doorgaan in de provincie Vlaams-Brabant, en Brussel Onthaal, voor de gesprekken die doorgaan in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Uitzonderlijk werkten we dit jaar ook samen met een co-bemiddelaar van OTA Antwerpen omdat de gevraagde taal niet beschikbaar was bij de desbetreffende tolkdiensten.

In 2014 hebben we de meeste tolkaanvragen gedaan voor het Roemeens en het Russisch. Daarnaast hebben we ook tolkinterventies aangevraagd voor klassiek Arabisch, Berbers, Somalisch en Turks. Voor Marokkaans Arabisch vroegen we minder vaak een tolk aan omdat

Taal	Aantal interventies
Roemeens	7
Russisch	7
Arabisch - Modern Standaard	6
Berbers	6
Somali	6
Turks	6
Tw ⁵ i	5
Bulgaars	3
Duits	2
Frans	2
Pools	2
Arabisch - Magrebijs	1
Servisch	1
Hindi	1
Nepalees	1
Slovaaks	1
Spaans	1
Totaal	58

⁵ Voor deze taal werd er beroep gedaan op een co-bemiddelaar.

Jamila deze aanvragen opving in de periode dat ze werkzaam was bij het team. De teamleden beheersen het Frans, Engels en Berbers en zetten dit ook in tijdens de gesprekken.

Samenwerkingsverbanden

In 2014 werkten we samen met volgende voorzieningen:

- Alba
- CKG De Schommel
- De Kom-Aid (Tonuso vzw)
- De Oever vzw
- De Pas (Sporen vzw)
- De Plan-Aid (Tonuso vzw)
- De Shelter (De Wissel vzw)
- De Zwier (Sporen vzw)
- Huize Sint-Vincentius
- Janaca (Minor Ndako vzw)
- MFC Combo Dam+
- MFC Emmaus
- MPI Sint-Franciscus
- OOOO Cidar
- OOOO Elegast
- OOOO Ter Heide
- Pleegzorg Vlaams-Brabant
- Studio 3 (Sporen vzw)
- 't Pasrel Schaarbeek

>>De overgedragen dossiers

We hebben ervoor gekozen om de dossiers waarin geen ondersteuning werd geboden in 2014 af te sluiten, waar vroeger dossiers actief werden gehouden tot twee jaar na de aanmeldingsdatum. Dit betekent dat er in verhouding met de voorbije jaren minder dossiers werden overgedragen.

Er werden 35 dossiers overgedragen waarbij het grootste deel werd overgedragen uit 2013 en 2014 (periode januari-februari). Bij de overgedragen dossiers zien we een tendens dat er weinig continuïteit is in de opvolging van dossiers uit de voorbije jaren. De ondersteuning wordt sporadisch gevraagd, wat in sommige gevallen leidt tot een fragmentarische begeleiding van onze dienst. We willen daarom in de huidige werking meer inzetten op procesbegeleiding omdat we ervan overtuigd zijn dat continuïteit van onze ondersteuning van belang is om

Jaar aanmelding	Aantal
2009	1
2010	1
2011	4
2012	1
2013	11
2014 (jan-febr)	17
Totaal	35

een cultuursensitieve aanpak te garanderen.

>Deskundigheidsbevordering

In 2014 werd er door verschillende instanties beroep gedaan op OTA om vorming te voorzien waarbij de vraag naar kennisdeling rond het thema 'radicalisering' nieuw was voor ons. Vanuit onze visie dat het van groot belang is om te investeren in vorming, hebben we hierrond een aanbod ontwikkeld. Daarvoor deden we beroep op relevante literatuur en gingen we in gesprek met meerdere experts om een integraal verhaal te kunnen vertellen, op maat van de aanvrager. Deze werkwijze is inherent aan de visie van OTA: we zien het als onze missie een kwalitatief antwoord te bieden op de vragen die leven binnen de sector, of deze nu gaan over thema's die al langer leven of eerder nieuw zijn.

>>Vormingen binnen de IJH

- *02/12/2014: vorming 'Radicalisering en kwetsbare jongeren' - verwijzers uit de regio.*
In deze vorming schetsen we wat we precies kunnen verstaan onder 'radicalisering' en welke kenmerken ermee verbonden zijn. Op basis van literatuur en casussen nemen we de tijd om de overtuigingen van de jongeren te bespreken met aandacht voor de individuele en sociale (maatschappelijke) invloeden. Daarnaast schetsen we de aandachtspunten voor de hulpverlening en de uitdagingen die daarmee verbonden zijn. We werkten voor deze vorming samen met de Studie- en Adviesgroep rond Sekten om de sektarische tendensen van de rekrutering toe te lichten (zonder daarbij te zeggen dat het gaat om een sektarisch probleem).
- *16/12/2014: vorming 'Wereldbeelden: Centraal-Afrikaanse gezinnen' - Cocon Vilvoorde.*
Deze vorming werd aangevraagd door de voorziening, in functie van de vragen die leven rond het werken met de doelgroep. Tijdens de vorming nemen we eerst de tijd om dieper in te gaan op de term 'wereldbeelden' en werken die op basis van literatuur en casussen verder uit in functie van de Centraal-Afrikaanse gezinnen. In een derde fase bespreken we een aantal thema's die wij vanuit onze opdracht in het werken met mensen met een migratie achtergrond observeren en daarbij bieden we een aantal handvatten aan. We proberen daarbij voldoende ruimte te laten voor interactie.

>>Vormingen buiten de IJH

- 23/5/2014: Studiedag Cultuursensitieve zorg: workshop 'Opgroeien in een veranderende context, i.s.m. Jamal El Boujddaini (De Touter vzw) - VIVO, Pigmentzorg
- 20/11/2014: Panelgesprek voor 3de jaarsstudenten 'Orthopedagogiek' - Odisee
- 4/12/2014: Presentatie van OTA in de intervisiegroep 'Jeugdhulp' - KM-I
- 5/12/2014: Gastcollege - Thomas Moore

>>Kennisdeling

- 11/03/2014: Interview met studenten, 3de jaar orthopedagogiek,
- 14/08/2014: Interview met A. Allaert, stafmedewerker Kansengroepen, Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie en Ziektepreventie vzw, in functie van het project 'Gezonde gasten'.
- 06/10/2014: gesprek met M. Ceuterick, medewerkster bij Kruispunt Migratie-Integratie vzw, over de opdracht van OTA binnen BJB en uitwisseling rond de noden van jongeren en hun context met een migratie achtergrond.

- 21/11/2014: Interview met Mevr. K. Van Hoeck, wetenschappelijk medewerkster bij de Vlaamse Wetenschappelijke Vereniging voor Jeugdgezondheidszorg over 'de relationele en opvoedingsaspecten van de seksuele ontwikkeling en seksuele gezondheid bij Marokkaanse jongeren en/of in het kader van de islambeleving'.

>>Voorstelling werking OTA

- 20/5/2014: kennismaking en voorstelling van de werking van OTA bij de teamleden van de intersectorale toegangspoort Vlaams-Brabant & Brussel.
- 16/09/2014: Voorstelling van de werking van OTA aan het VK Brussel.

>Netwerken binnen de jeugdhulpverlening

Het OTA heeft de opdracht om deel te nemen aan netwerken binnen de jeugdhulpverlening die een breed aanbod rond interculturele bemiddeling en jeugdhulp realiseren.

In 2014 waren we partners in volgende (expertise)netwerken:

- Project 'Cultuurgevoelige Jeugdhulp aan derdelanders': dit is een samenwerking tussen het Europees Integratiefonds en het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en beoogt de kwaliteit en toegankelijkheid van de hulpverlening aan jonge derdelanders te verbeteren. Wij namen deel aan de advies- en expertengroep. Daarnaast doorliepen wij in 2014 een proefproject rond de consultdesk. Het project werd afgerond in juni 2014.
  - expertengroep: 3/4/2014, 23/6/2014, 15/9/2014
  - evaluatie helpdesk: 02/04/2014
- Structurele overlegorganen binnen de BJB:
  - BIKA: 14/3/2014, 19/12/2014
  - Plenaire vergadering BJB regio Leuven: /
  - Plenaire vergadering BJB regio Brussel-Halle-Vilvoorde: 13/6/2014
- Stuurgroep studiedag cultuursensitieve zorg (VIVO – Pigmentzorg): 21/3/2014
- Klankbordgroep Roma-stewards: 18/6/2014
 Het project 'Roma-stewards' heeft als doel de maatschappelijke positie van de Roma-bevolking in Brussel te versterken. De cel Stedelijk Beleid van de VGC staat in voor de regie van het project en werkt hiervoor nauw samen met de werkeenheid Etnisch-Culturele Minderheden en met de Dienst Roma en Woonwagenbewoners van het Regionaal Integratiecentrum Foyer Brussel.
- Stuurgroep project 'gezonde gasten' (VIGEZ): 8/10/2014
 'Gezonde Gasten' ontwikkelt een kadermethodiek die voorzieningen voor bijzondere jeugdzorg wil ondersteunen in het opzetten van een integraal gezondheidsbeleid met als doel een gezonde leefstijl en omgeving bij kwetsbare kinderen en jongeren te bevorderen. OTA neemt deel aan de stuurgroep om aandacht te hebben voor de context van jongeren met een migratie achtergrond.

- Netwerktafel 'Radicalisering en kwetsbare jongeren': 04/11/2014
In samenwerking met PRIC Vlaams-Brabant en de stad Vilvoorde, organiseerden we een overleg met als doel de noden van de verschillende actoren in kaart te brengen en eventuele good practices uit te wisselen.

- Intervisiegroep netwerkproject: 21/11/2014 (voorbereiding), 27/11/2014
In 2014 werden we door Tonuso geconsulteerd om mee na te denken over het inzetten, uitbouwen en mobiliseren van het netwerk bij gezinnen met een migratie achtergrond. Wijzelf hebben hierrond gesprekken gehad met ervaringsdeskundigen en het team van cultuursensitieve zorg – CGG Brussel.

- Extern klankbord Project Brugfiguren (KM-I): 11/12/2014
Het project Brugfiguren heeft als doel een omschrijving op te stellen van "generieke competenties" voor brugfiguren dat een houvast kan zijn vormen voor organisaties die een brugfiguur willen aanwerven of inzetten. Het klankbord was een workshop voor brugfiguren om extra input te geven.

>Team

>>Samenstelling team

2014 betekende een omwenteling voor de organisatiestructuur en dus ook voor de personeelsleden. Twee teamleden besloten om de overstap naar de vzw niet te maken, wat een breuk in de continuïteit van de werking betekende. Daarbij kwam dat de opzegtermijn na ontslag bij de vroegere werkgever niet voor elk personeelslid dezelfde was en er ook daar geen gelijke start kon gemaakt worden. Dit betekende concreet dat de vzw gedurende verschillende maanden één personeelslid tewerkstelde.

Er werd in het voorbije jaar geïnvesteerd in de zoektocht naar nieuwe werknemers maar om verschillende redenen was deze niet altijd even succesvol.

Het team bestond in 2014 uit:

- Jamila Masbahi. Zij werkte voor OTA van bij de opstart (2000) en startte bij de vzw op 8/9/2014. Op 21/11/2014 besloot ze in overleg om de samenwerking stop te zetten.
- Mourad Lassyane vervoegde zich op 15/12/2014 bij het OTA team. Hij volgde een opleiding maatschappelijk werk.
- Katrien Lauwereys startte op 15/3/2014 bij de vzw en neemt de halftijdse functie van coördinator op. Zij volgde een opleiding als master in de klinische psychologie en werkt voor OTA Vlaams-Brabant & Brussel sinds 2010.

De kwaliteit van de ondersteuning door de personeelsleden wordt opgevolgd en gegarandeerd door:

- Het uitwerken van een gedragen visie rond de kwaliteit van de ondersteuning en werking, i.s.m. de raad van bestuur.
- Het organiseren van teamvergaderingen waarbij er ruimte wordt gelaten voor het bespreken van het eigen functioneren van de teamleden en hun positie t.o.v. de andere actoren (hulpverleners, consultants, jongeren en hun context). Er wordt daarbij vertrokken vanuit knelpunten, vragen en bedenkingen van een teamlid om te zoeken naar oplossingen en vaardigheden, tools en eventueel theoretische achtergrondinformatie aan te reiken. Op die manier versterken de medewerkers elkaars expertise.
- Het organiseren van jaarlijkse plannings-, functionerings- en evaluatiegesprekken van het personeel.
- Het organiseren van tweemaandelijks evaluatiegesprekken voor startende werknemers. (indien gewenst of nodig kan deze frequentie aangepast worden in functie van permanente bijsturing).

>>Vormingen

In 2014 volgden de teamleden van OTA volgende vormingen:

- 'Identiteitsvorming bij jongeren met etnisch diverse roots', de Ambrassade, 3/10/2014 (Jamila, Katrien)
- Andere cultuur, andere gevoelens? Omgaan met emoties in interculturele therapie, PraxisProfessional (KULeuven), 31/10/2014 (Jamila)

- demoesessie 'PROSE', 19/11/2014 (Katrien)
- 'Vrouwelijke genitale verminking', GAMS - Transculturele ontmoetingen, 18/12/2014 (Mourad, Katrien)

>Algemene Vergadering en Raad van Bestuur

De Algemene vergadering bestaat uit volgende leden:

- Mathieu Voets, voorzitter (1/10/2014 tot heden)
- Sigrid Arents, lid van de raad van bestuur
- Khadija Aznag, lid van de raad van bestuur
- Lut Cloetens, lid van de raad van bestuur
- Jessy Le Roy, lid van de raad van bestuur
- Stefaan Pleysier, lid van de raad van bestuur
- Patrick Swyngedouw, lid van de raad van bestuur (t.e.m. 30/9/2015) en lid van de algemene vergadering
- Isabel Van Maele, lid van de raad van bestuur
- Willy Van Nieuwenhuysen (voorzitter van 1/4/2014 tem 30/9/2014), lid van de algemene vergadering

De vergaderingen van de Raad van Bestuur gingen door op 08/04/2014, 26/5/2014, 23/6/2014, 24/7/2014, 30/09/2014, 14/10/2014, 28/10/2014, 10/11/2014.

De Algemene Vergadering vond plaats op 30/09/2014.

>Samenwerking met de OTA's

In 2014 werden er verschillende overlegmomenten met de OTA's georganiseerd: 14/4/2014, 12/06/2014, 23/9/2014, 13/10/2014.

Tijdens dit overleg worden gezamenlijke thema's besproken zoals kwaliteitszorg, vorming, positionering van OTA binnen de IJH, ...

Methodieken

Om een optimale ondersteuning te kunnen realiseren tijdens een participatief consult heeft het ondersteuningsteam verschillende methoden, waarvan de bemiddeling de meeste gebruikte en specifieke is.

We gaan achtereenvolgens in op de methodiek van verkenning en herkadering en de bemiddeling. Tijdens één dossier kunnen er verschillende methoden aan bod komen die door elkaar gebruikt worden.

Verkennen en herkaderen

'Verkennen' en 'herkaderen' zijn twee aspecten die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Deze begrippen worden ontleend aan het systeemdenken; de ondersteuningsteams hebben deze begrippen overgenomen maar focussen hierbij op de specifieke impact van de cultureel en intercultureel bepaalde mechanismen.

Tijdens aparte gesprekken worden a.d.h.v. concrete vragen verschillende specifieke factoren en aspecten verkend, die het cliëntsysteem met een migratie-achtergrond kunnen beïnvloeden.

De betekenissen die mensen geven, worden tijdens de verkenning van hun vanzelfsprekendheid ontdaan door aanvullende informatie te geven, vragen te stellen, andere betekenissen te opperen, en door feiten in een andere context te plaatsen. Dit wordt het 'herkaderen' genoemd.

Gaandeweg wordt ook het conflict verkend en herkaderd. De bemiddelaar gaat op zoek naar de aanwezige tegenstellingen in de belangen alsook de inzet van de betrokken partijen. Van daaruit wordt er bekeken wat de verschillende betrokkenen op dat ogenblik eventueel als mogelijke 'oplossing' of compromis zien. Het doel is in deze fase de context en onderhandelingsmarges zo ruim mogelijk te houden.

Het is belangrijk dat alle partijen voor ogen houden dat er in deze fase nog niet onderhandeld wordt. Het is een aftasten van de haalbaarheid van de verschillende mogelijkheden:

- Wat moet er volgens de jongere/ouders gebeuren om tot een werkbare situatie te komen?
- Wat kan zijn/haar/hun bijdrage zijn om tot een bevredigende oplossing te komen?
- Welke sterke kanten van de betrokkenen kunnen zichtbaar worden gemaakt voor alle betrokken partijen en vervolgens ge(re)activeerd worden?
- Wat wordt er verwacht van de hulpverleners?
- Wat mag er zeker niet gebeuren?

Bemiddeling

Bemiddelen is een zinvolle manier om te werken met probleem- of conflictsituaties tussen allochtone jongeren en hun context of tussen allochtone gezinnen en diensten of voorzieningen. De bemiddelaars van het ondersteuningsteam betrachten een dialoog op gang te brengen tussen de verschillende partijen.

Het ondersteuningsteam heeft alle troeven van de meerzijdige partijdigheid in handen die nodig zijn voor een efficiënte bemiddeling.

In het bemiddelen onderscheiden we twee fasen: betekenisbemiddeling en conflictbemiddeling. Het verkennen en herkaderen (cfr supra) maakt inherent deel uit van de bemiddeling in beide fasen. De fase van de bemiddeling is afhankelijk van de fase waarin het hulpverleningsproces zich bevindt.

- Betekenisbemiddeling :

Het over en weer uitklaren van betekenissen die gekleurd zijn door culturele en migratiegerelateerde ervaringen door middel van gesprekken met alle betrokken 'partijen' in aparte gesprekken. De vraag om stil te staan bij de betekenis van het conflict voor de niet-aanwezige andere kan uiteraard alleen wanneer de bemiddelaar eerst voldoende stilstaat bij wat dit allemaal betekent voor de gesprekspartner zelf.

- Conflictbemiddeling :

Nadat de betekenissen op elkaar zijn afgestemd, kan het eigenlijke belangenconflict het onderwerp worden van de bemiddeling en kan er gewerkt worden aan een compromis. Bij conflictbemiddeling gaan de bemiddelaars in de eerste plaats op zoek naar gemeenschappelijke belangen die, over de belangentegenstellingen heen, de conflicterende partijen met elkaar verbinden (vb. vragen en opmerkingen waardoor de betrokken partijen gaan beseffen dat ze allemaal veel te verliezen hebben bij een breuk). Daarna gaan ze na wat de ene partij vanuit deze gemeenschappelijke belangen van de andere partij nog kan accepteren en wat niet. De onderhandelingsmarges van de betrokken partijen worden afgetast.

In de conflictbemiddeling kan het soms aangewezen zijn om de bemiddelaar de gelegenheid te geven alleen met één van de partijen te spreken omwille van de opbouw van een noodzakelijke vertrouwensrelatie. Deze gesprekken moeten wel gepland worden in overleg met de voorziening of de verwijzende instantie en door hen naar de hulpvrager worden gekaderd.

Lijst met afkortingen

BHG	Brussels Hoofdstedelijk Gewest
CLB	Centrum voor Leerlingenbegeleiding
IJH	Integrale Jeugdhulp
MANO	Maatschappelijke Noodzaak
MOF	Misdrijf Omschreven Feit
MPI	Medisch Pedagogisch Instituut
nRTH	Niet-Rechtstreeks Toegankelijke Hulp
OCJ	Ondersteuningscentrum Jeugdzorg
OOC	Onthaal Observatie Oriëntatie Centrum
PLS	Problematische Leefsituatie
RTH	Rechtstreeks Toegankelijke Hulp
SD GJB	Sociale Dienst Gerechtelijke Jeugd Bijstand
VK	Vertrouwenscentrum Kindermishandeling